

Uchwała Nr 4200/II/55/2022

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 25 marca 2022 r.

w sprawie opinii o możliwości spłaty przez Gminę Wilkowice pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 250.000 zł

Na podstawie art. 13 pkt 1, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o możliwości spłaty przez **Gminę Wilkowice** pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 250.000 zł.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opinia o możliwości spłaty pożyczki przez Gminę Wilkowice została wydana na wniosek Wójta Gminy Wilkowice Nr FIN.3151.5.2022 z dnia 24 marca 2022 r. w oparciu o materiały obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego w okresie obejmującym zaciągnięcie i spłatę zobowiązania. Podstawą zaciągnięcia pożyczki jest uchwała Rady Gminy Wilkowice Nr XXXIX/375/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego. Zgodnie z uchwałą pożyczka w kwocie 250.000 zł zostanie zaciągnięta w 2022 roku z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego w związku z realizacją zadania „Program Ograniczenia

Niskiej Emisji dla Gminy Wilkowice na lata 2019-2023 – etap III”. Spłata pożyczki przypadać będzie na lata 2023-2030 według następującego harmonogramu:

- lata 2023-2024 – kwoty po 10.000 zł rocznie,
- lata 2025-2029 – kwoty po 34.000 zł rocznie,
- rok 2030 – kwota 60.000 zł.

Źródłem spłaty pożyczki wraz z odsetkami będą dochody własne budżetu Gminy Wilkowice.

Opinia o możliwości spłaty pożyczki została wydana po przeprowadzeniu analizy sytuacji finansowej Gminy Wilkowice, w której wyniku ustalono, co następuje.

Budżet Gminy na 2022 rok, po zmianach zakłada:

- dochody ogółem	w kwocie	68.970.155,36 zł,
- przychody ogółem	w kwocie	30.804.551,11 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
- <i>wnioskowanej pożyczki</i>	<i>w kwocie</i>	<i>250.000,00 zł,</i>
- <i>pozostałych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>5.061.485,50 zł,</i>
- <i>kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>6.308.570,00 zł,</i>
- <i>niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach</i>	<i>w kwocie</i>	<i>17.422.426,61 zł,</i>
- <i>wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.500.000,00 zł,</i>
- <i>spłaty udzielonych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>262.069,00 zł,</i>
- wydatki ogółem	w kwocie	97.958.974,09 zł,
- rozchody ogółem	w kwocie	1.815.732,38 zł,
<i>w tym z tytułu:</i>		
- <i>udzielonych pożyczek</i>	<i>w kwocie</i>	<i>67.932,38 zł,</i>
- <i>spłaty pożyczek i kredytów</i>	<i>w kwocie</i>	<i>1.747.800,00 zł.</i>

Uchwała budżetowa Gminy Wilkowice podjęta na 2022 rok wraz ze zmianami, zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.)

określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 10.000.000 zł, w którym mieści się zaciągane zobowiązanie.

Budżet na 2022 rok został zaplanowany z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 242 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy uwzględnieniu uregulowań z art. 9 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1927 z późn. zm.). Uchwalona wieloletnia prognoza finansowana wraz z jej zmianami przewiduje również zachowanie powyższej zasady w kolejnych latach prognozy.

Skład Orzekający stwierdza jednak, że zaplanowana w budżecie różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi stanowi deficyt operacyjny w kwocie – 193.482,93 zł, a spełnienie omawianej relacji następuje dopiero po uwzględnieniu tytułów z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, tj. wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych oraz niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

Podstawą prognozowania wieloletniego w Gminie Wilkowice jest uchwała Rady Gminy Wilkowice Nr XXXVII/356/2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wilkowice na lata 2022-2035 wraz z jej zmianami. W wieloletniej prognozie finansowej i jej zmianach zostały uwzględnione spłaty rat oraz koszty obsługi pożyczek i kredytów zaciągniętych w latach poprzednich oraz planowanych do zaciągnięcia, w tym również pożyczki, której dotyczy niniejsza opinia. Zgodnie z prognozą w okresie spłaty przedmiotowej pożyczki budżet Gminy mogą obciążyć ewentualne spłaty wynikające z udzielonego poręczenia. Znajduje to odzwierciedlenie w prognozowanych rozchodach, w których ujęto przypadające do spłaty raty kapitałowe oraz w prognozowanych wydatkach, które obejmują wydatki na obsługę długu od poszczególnych zobowiązań oraz potencjalną spłatę poręczeń wraz z odsetkami.

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, uwzględniając regulacje zawarte w art. 9 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych zaciąganych lub emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 - 4 i w art. 90 oraz innych długoterminowych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę powyższych zobowiązań, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji oraz doliczonych na podstawie art. 244 ustawy o finansach publicznych zobowiązań współtworzonego przez jednostkę związku, do planowanych dochodów bieżących budżetu, przekroczy dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań. Wskaźnik ten w latach 2022-2025 wyliczony jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat relacji dochodów bieżących

powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące - do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły, o których mowa w art. 243 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 3 lit. a i c ustawy o finansach publicznych. W przypadku Gminy Wilkowice wskaźnik obliczany jest w oparciu o okres 7-letni zgodnie z wyborem dokonany przez Wójta Gminy Wilkowice na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Począwszy od 2026 roku, powyższy wskaźnik obliczany jest jako średnia arytmetyczna z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji - dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, po zastosowaniu pomniejszeń dochodów i wydatków bieżących o tytuły z art. 243 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Przy obliczaniu powyższego wskaźnika zastosowanie mają również art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.) oraz art. 79 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583 z późn. zm.).

W latach 2022-2025 regionalna izba obrachunkowa, wydając opinię o możliwości spłaty zobowiązań, ocenia w szczególności wpływ planowanych zobowiązań na realizację zadań publicznych. **Zaciągnięcie zobowiązań nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych**, co wynika z art. 9 ust. 1a ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2500 z późn. zm.).

Z uchwalonej wieloletniej prognozy finansowej Gminy Wilkowice wraz ze zmianami wynika, że w latach 2022-2030, tj. w okresie, w którym będzie następować zaciągnięcie i spłata pożyczki wraz z odsetkami zostanie spełniona relacja określona w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu Gminy w stosunku do planowanych dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o dotacje i środki na cele bieżące nie są większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat.

Obciążenia te aktualnie wynoszą:

- w roku 2022 – 4,04%, przy dopuszczalnym wskaźniku 19,83%,
- w roku 2023 – 4,35%, przy dopuszczalnym wskaźniku 16,99%,
- w roku 2024 – 2,25%, przy dopuszczalnym wskaźniku 15,67%,
- w roku 2025 – 2,66%, przy dopuszczalnym wskaźniku 14,21%,
- w roku 2026 – 2,12%, przy dopuszczalnym wskaźniku 12,61%,
- w roku 2027 – 1,98%, przy dopuszczalnym wskaźniku 10,77%,
- w roku 2028 – 1,41%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,41%,
- w roku 2029 – 1,91%, przy dopuszczalnym wskaźniku 8,18%,

- w roku 2030 – 4,74%, przy dopuszczalnym wskaźniku 9,75%.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, ponieważ w 2022 i 2023 roku Gmina planuje zaciągnięcie znacznych kwot kredytów i pożyczek. W związku z powyższym planowana w 2022 roku kwota zadłużenia Gminy ma wynieść 31.454.330,79 zł co stanowi bardzo wysoki poziom 45,6% jej planowanych dochodów budżetowych ogółem oraz 49,6% jej dochodów bieżących. W 2023 roku dług Gminy ma jeszcze wzrosnąć i osiągnąć alarmujący poziom 35.609.330,79 zł czyli 57,5% planowanych dochodów na ten rok. Tak znaczący wzrost długu będzie wiązać się z istotnym wzrostem kwot spłat zadłużenia w kolejnych latach prognozy. W latach 2020-2021 dokonywane przez Gminę spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek wyniosły odpowiednio: 1.696.081,40 zł i 2.086.417,90 zł. W 2022 roku zaplanowana kwota do spłaty to 1.747.800 zł. Z kolei na lata 2023-2029, na które zaplanowano spłatę przedmiotowej pożyczki, przypadają będą do spłaty kwoty od 3-4.3 mln zł. Do tych kwot dochodzą wysokie wydatki na obsługę tego zadłużenia w postaci odsetek, opłat i prowizji. Ponadto możliwość spłaty zadłużenia jest uzależniona od dodatniego wyniku operacyjnego budżetu Gminy Wilkowice, a ten o czym napisano powyżej aktualnie jest ujemny i wynosi -193.482,93 zł, a spełnienie relacji z art. 242 ustawy o finansach publicznych następuje dopiero po uwzględnieniu dodatkowych tytułów z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Reasumując, według aktualnych danych i informacji, możliwość spłaty zaciąganej pożyczki w kwocie 250.000 zł z WFOŚiGW w Katowicach, Skład Orzekający zaopiniował pozytywnie z zastrzeżeniami.

Skład wskazuje jednak, że zwiększające się bardzo wysokie zadłużenie Gminy oraz jego obsługa będą wywierać istotny wpływ na możliwość niezakłóconego realizowania zobowiązań i realizację zadań publicznych przez Gminę w roku budżetowym i w następnych latach. W obecnej sytuacji zwraca się też uwagę na trudne do oszacowania skutki społeczno-gospodarcze epidemii COVID-19 i konieczność optymalnego, a zarazem bardzo ostrożnego zarządzania wysokim w proporcji do dochodów długiem tej jednostki samorządu terytorialnego, gdyż co należy raz jeszcze podkreślić zaciągane zobowiązania nie mogą zagrażać realizacji zadań publicznych.

Skład zastrzega, iż niniejsza opinia została wydana w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy prawa dotyczące finansów publicznych oraz bieżące dane obrazujące sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku wystąpienia nowych nieprzewidzianych okoliczności, w tym niezrealizowania dochodów na zakładanym poziomie lub konieczności zaciągnięcia nowych, nieplanowanych zobowiązań, sytuacja finansowa jednostki może ulec zmianie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca

II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziędziak